

Bavê Nazê

Hêsir û Baran

(Çîrok)

Wêşanên Jîna Nû : 10

Edebiyat : 1

Çapa yekem : Îlon, 1986

Adres:

Jîna Nû Förlaget

Post Box : 240 12

750 24 UPPSALA

Postgiro : 50 37 99-9

ISBN: 91970747-56

Diyarî ji bo:

*Herdu xişên min; Nazê û Dariya û
ez hêvîdarim, ewê xwe di "Xoşnav"
de nebînin.*

Bavê Nazê

NAVEROK

☐ Pêşgotin.....	7
☐ Navê Min Xoşnave.....	12
☐ Wê Kengî Bê.....	19
☐ Xaniyê Vala.....	23
☐ Rûreş.....	28
☐ Hêsir û Baran.....	36
☐ Windayo.....	38
☐ Serpêhatiyên Kalo.....	
☐ Şaîroko.....	48
☐ Serxweş.....	53
☐ Bîstîkek Bê Rûmet.....	60

PÊŞGOTIN

Heger em bala xwe bidin dîroka (mêjuwa) wêjeya Kurdî ji dema E.Herîrî ta roja îro, wê tiştek tenê bi xurtî li ber çavên me diyar bibe. Piraniya cibok (rûbar) û çemên ser riwê zemîna wêjeya Kurdî derhatine ji kanî û çaviyên şîîrî. Lê gelo kengî dar û mêwên prozê (nesrê) di gulistana wêjeya Kurdî de peyda bûne?

Bersîva vê pirsê, weke hûn dibînin, ne mecala me ye, ku di vê derheqê de bi awakî fireh bidim, lê di baweriya min de, heger em îstegehên giring ji jiyana peydabûn û pêşveçûna proza Kurdî bi nav nekin, emê nikaribin tex-

mîn bikin rola efrandinên Kurdî yên teze û ne karibin jî cî û nêrxê lehengên çîrokên Bavê Nazê nasbikin.

Weke diyar e, mêjuwa meşandina dîrok û çîvanokên Kurdî, bi zarava Kurmancî, ne ewqas kevn e, ew rehê xwe davêje destpêka sedsala bîstan. Lê gelekî mixabin efrandinên wan salan, ta niha nebûn babeta lêkolînek serbixwe û tu kesî ev quncikên tarî ronî nekiriye û ne vejandiye. Ji ber vê yekê, meriv nikare navên hîmdarên ewil jî bîne ser zimên. (1)

Ji xeynî vê yekê, heger em li qonaxa salên sî û çilî binêrin, bê guman, meriv kare navê damezranerekî proza Kurdî toremendî bêje -Ereb Şemo (2), yê ku ta roja îro jî, tê jimartin weke mezintirîn nivîskarê Kurd ên ku bi zarava Kurmancî efrandinên xwe weşandine û heger hînkê berê wî jî kerpiçê ewil ê hîmê proza Kurdî danîbin jî, lê tu kesî weke wî bi şarezayî û zanebûn çim û kelemên vî hîmî tekûz nekirine.

Piştî gulvedana efrandinên Ereb Şemo û jindariya rehên proza wî yî toremendî, gulçînên din kifş bûn di zemîna gulîstana wêjeya Kurdî de. Lê piraniya wan negiha rehê xwe berdîn, çilmisîn yan jî berê xwe negirtin.

Keda mamosteyê mezin, Cîgerxwîn “Cîm û Gulperî” ku di sala 1948-an de derket, hêviyek mezin di xwe de nîmandibû, lê gelekî mixabin, di gel ku şitilek teze bû û di gel ku hatibû avdan bi hêsir û xwîna bikêrhatina gotina Kurdî î bedew, bû weke darek rehên wê li tehtë rast bîn. Vê yekê, ji me re kifş kir, weke berî niha bi demek dirêj ji gelê din re kifş kiribû, wekî ne her cenan û avçiyên wêjeyê her şkaryî li her zemîne karin şîn kin yan darên xwe têde biçînin. Bi kêrhatin û şarezaya Cîgerxwîn î herî bilind di warê şîr û helbestan de xaya û eşkere bûne di warê zanebûna şew û metodên nivîsandina prozê. Şaxên herî

hêja jî di vê “dora wî yî proze de” man ew şaxen şîrî yen pir hedew.

Di salên 50-î de, ji nav wêjezanên Kurd, yen ku zarava kurmançî xemilandin bi bihokên xweyî tamxweş, dîsa navên nivîskarên Kurdên Sovyet eşkere dibe, weke Heciyê Cindî, Casimê Celîl û hinên din. Lê gelekî mixabin, efrandinên wan kêmnas in ji piraniya xwendevanên Kurd re.

Di salên 60-î û 70-î de, navên nû di nav Kurdan de derketin, yên ku xwe, di warê wejeyê de, li prozê kirin xwedî. Divê ku bêjim jî, wekî ev qonax tê jimartin weke qonaxek teze di pêşveçûna çande û wêja Kurdî de ji ber gelek sedemên objektîf û subjektîf ku di tevgera azadîxwazî Kurdî de peyda bûn û hiştin bintara civaka Kurdî bi xurtî bê hejandin. Bi ewakî ber bi çav, kovar û rojnamên Kurdî yên vê demê xwîn ajotin laşê proza Kurdî, hêza zimanê wêjeyî (zarava kurmançî) şidandin û xurt kirin. Lê dîsa hemû uştên gulvedana prozê, çîrok û çivanokên toremendî peyda nebûn. Mirov kare bi kurtî rewşa efrandinên vê demeyî hindik bi nav bike wekî tenê bi rûçkên xwe nêzikayî li qalib û formên çîrokên modern dikirin.

Ji nav efrandinên vê demeyî kem, meriv kare van navan bijmêre; Çîroka “Kal”a Dilar, “Kirase sor” a Siyamed; “Mirina Xuşka Min” a M. Bor û hinên din.⁽³⁾ ¹

Yekîtiya Sovyet jî di vê demê de navên nivîskarên nû eşkere dibin weke Seîdê Îbo, Emerîkê Serdar, Baboyê Keleş û hwd.

Weke me diyar kir, cihokên nuh û teze dehatin vedan û kolan di zemîna wejeya prozên renga-reng, lê ta roja îro rûçikên efrandinên proza Kurdî ji kêmasiyên mezin xelasnabin çî di warê lêkirinê de çî di warê babet û metodên nivîskariyê de û çî di warê ziman de. Bi bawerîya min ew

jî ji ber van sedeman e:

Kêmnaskirina nivîskarên Kurd ji wêjeya Kurdî ya klasîkî re; kêmmarîfeta ji zargotin û zaravên Kurdî re û kêmnaskirina wan ji şew û metodên nivîsandinê yên gelên cîhanê yên din re. Ev û gelek sedemên din ên obyektîv hiştine gulîstana proza Kurdî ya ser zarava Kurmancî bi şûnde bimîne û avakirina zimanê Kurdî yê wejeyî û yekgirtî bi çetînî bê lidarxistin.

Nivîskarên ku bi Kurmancî van salên dawî de efrandinên xwe derdixin, ji aliyê hêz û naveroka nivîsandinên xwe bi ser sê celebên tînan cudakirin: Celebek hîn pala xwe dide ser kendal û kaniyên zargotina Kurmancî û ji zêdetir naçe; Çelebek jî berê xwe dide çaviya êş û xemên jiyandî û celeba dawî jî hewldide hûnerên jiyana Kurdî bi hewesek vergerandinê (tercume) derxe, bê ku dêmê Kurdayetiyê bi zelalî bide xuyakirin.

Gava em bidin ser şopa Bavê Nazê ya ku li ser dêmê wêjeya Kurdî hiştiye, ji dema çîroka wî ya yekemîn "Navê min Xoşnave" sala 1974 ta roja îro, emê raserî dewsa destê hostakî çalak bînin. Çîroka "Navê min Xoşnave" ta neha zêdeyî şeş çaran di kovar û rojnamên Erebbî, Kurdî û Sovyetî de hatiye weşandin. Ev yeka han tenê rastiyeke din eşkere kir: Çîrokê vîza xwe ji xwendevana stend, jiyana xwe di nav gel de dît. Piştî çar salan, Bavê Nazê Romana xwe "Çiyayên bi xwînê avdayî" derxist. Ev roman bû ciyê şanaziyek mezin ji me re, ne tenê ji ber ku romana kurmancî ya yekemîn bû (ji der efrandinên kurdên Sovyet) lê belê ji ber asêlêkirina wê ya tekûz. û her wiha ji ber "giringiya wê di hişiyarbûna Kurdan de"(4); ji ber ku "dike Kurd çalakî tekoşîna çînayetî û rêzanî ji bo bidestxistina mafê mirovayetî bike"(5)

Weşandina vê romanê bi zimanê rûsî sala 1982'ya di

gel roman û çîrokên nivîskarên kontînênta Asiya yê bi nav û deng, jiyaneke nû da romanê.

Di van çîrokên teze de, Bavê nazê carek din bi rewak dewlemend û hêzek têr qinyat xwe şanî xwendevana di-de. Bi derketina van kurteçîrokan ne tenê şikarta Bavê Nazê di gulîstana çand û wêja Kurdî de geş dibe, rengê wê xweş dibe, lê her wiha pê surrek bayê hênîk li pel û şaxên temamiya gulîstanê dixê, ber û fêkiyên çande pêre pêre jî dighên.

Ridwan Elî

---

1) Bi zarava soranî yekemîn çîroka toremendî di sala 1925'an de hatiye weşandin, ew jî ya Cemîl Saîb bû bi navê "Eway li xaw bînim"²"Min ew di xewnde dît".

Biner: Marûf Xeznedar: "Kurte-dîroka wêjeya kurdiyî teze" Mosko. 1967 (bi zimanê rûsî) r. 142

2) Pirtûka ereb Şemo ya yekemîn di warê proza toremendî de di sala 1930'î de derket, ew jî pirtûka "Şivanê Kurd" bû.

3) Binêr li kovara "Çiya" jimarên 1-8, çapa teze bi tunê pirtûkê. Ewropa 1974. Cîvandina Hemreşê Reşo.

4) Pêşgotina M.S. Lazarev ji pirtûka "Çiyayên bi xwî-nê avdayî", çapa rûsî

5) Li wir jî

*Bi adetî, yê n ko hindîk dizanin
gelekî dipeyivîn û yê n ko gelek diza-
nin hindîk dipeyivîn. (Ruso)*

*Heke mirov ev herdu tişt danîne
ber hev, dibîne ko tiştê ko pê dizane,
li gora tiştên ko pê nizane, gelek hin-
dik e. (Fontnêl)*

NAVÊ MÎN XOŞNAVE

Nayê bîra min kengî min xwe naskir, lê xweş tê bîra min xew nediket çavên min, heya diya min çîrokek ji min re negota... Bi riya çîrokan ez hogîrî odê bûm. Ev oda ku bi şev kesên mezin bi guhdarî kirina stiran û çîrokan şevbêrkên xwe têde dibuhurandin.

Lê mixabin rûniştina li wir ji me zarokan re qedexe bû. Dîsa jî her û her me hewlê dida da derbas bin hundirê odê. Û her car xulamê axê bi guhên me digirt, em diqewirandin. Lê ku dihat û Xwedê li hev tanî, bi fen û fûtan em derbasî hundir dibûn. Ciyên me ji şûna şekalan bûn. Lê dema em diman ji

derveyî odê (ew jî gelekî pir bûn) em radipelikîn penceran, da ku em çîrok û çivanokan bibihîzin. Lê camê nedihîşt deng bê me. Loma jî rûhê me, qasî ku ji xulamê axê diçû, hewqas jî ji camê diçû.

Di vir de, divê ez rastiyê bêjim; heger em deynin ber carên heval û hogirên xwe, ez gelekî kêman li ber pencerê dimam. Ji ber ku bavê min qedrê wî li gund hebû yek carna ji min re dihiştin ku ez şevbêrkê li nav mezinan bikim. Tevî ku di odê de ez di nav şekalan de û nêzîkî ciyê xulam rûdiniştim jî her û her ez kêfxweş bûm. Li gor vê bextiyarya min çi qasî heval û hogirên mi ji mi diqehirîn. Û çavên wan bar ne dibûn!.. Lê min ev tişt di ber guhên xwe re ber dida û xwe di cîhana çîrok û destana de ji bîr dikir.

Heger mezin bi ode bûn, em zarok ne kêmfî wan bûn. Oda me garsîna nava gund û teyar û zolikên dora wê bûn. Heger çîrokvanê mezinan nêzîkî axê rûdinişt, lê ez çîrokvanê zarokan di nav wan de, min di ciyê xweş û baş, bi şahnazî û payetî rûdiniştim. Lewra min xwe bi zanebûna çîrokan di ser hevalên xwe re digirt. Di nav wan de hawayê dengbêjên mezinan dikir, xwe bi vî alî û wî alî de dihejand, dikuxuyam da ku deng zelal bibe û min çîrokên ku di odê de bihistibûn ji wan re digot. Carna jî min hin çîrok ji cem xwe çêdikirin. Bi hawakî ku min hinek ji vê çîrokê, hinek ji ya din digirt û bi hev perçîm dikir. Lê hevalên şareza “dizîti”ya min nasdikirin û digotin: “Te ev ji wê çîrokê û ev jî ji ya han biriye.” Bi kurtî, qulopaziya min nedîçû serî.

Û rojekê ji rojan, dawîya havînê tişteki ku hîç ne li ser bala min bû bi min re bihurî. Bavê min ji mi re got;

-Divê ti herî bajêr, ji bû ku ti têkevî mektebê.

Min navê bajêr bihistî bû, çimkî mala birê min ê mezin li wir bû. Û bêyî ku ez zanibim çima, lê tim û tim navê bajêr li cem min bi navê nanê firnê, şekir û helawê hati bû girêdan.

Lê bêxwediya mektebê çiyê?

Tu di bê qey bavê min di dilê min de bû, dema peyîvî:

-Kurê min mekteb mîna odê ye, lê tenê ji bo zaroka ye. Di vir de ji çîrokê odan xweştir dibêjin.

Ji kêfa, min xwe negirt bi bazdan ez derketim nav gund û min ban kir:

-Ezê herim bajêr... Ezê herim mektebê û di nava xwe de mi digot "lê bêtirs ezê çîroka bibihîzim."

Di demek kurt de hevalan hemuyan xebera çûna min a bajêr bihîstin. Wan jî doza çûna mektebê ji dê û bavên xwe kirin. Lê doza wan bi cî nehat, Lewra ji zû de qedera wan bi şivantiyê û gavantiyê ve hatibû girêdan. Bi qiriktalî giriyan. Ma gelo çi çek di destên zarokan de heye ji xeynî rondikan!

Demek dirêj neçû, min berê xwe da bajêr û cara yekem ji xuşka xwe ya biçûk û diya xwe bi dûr ketim. Ê min dev ji heval û hogirên xwe yên ku bi xemgînî min bi rê kirin, berda.

Di bajêr de hemû tişt li ber çavên min bi nuhîtî xuya dikir. Trimbêl, avayî û heya kesên vir ne mîna yên gund bûn. Da ku ez xwe biyanî di nav zarokên vir de nebînim, min ew didan ber hevalên gund, min digot: "Ev mîna Felemez e, evê han wek Husnîko ye û ev bira jî mîna Cenbelîko ye. Ê ev...?" Zarok wiha li bajêr pir bûn, mîna gêrikan. Ez ji hejmar diketim û li ber çavên min zarokên nenas di şûna dostên min de radiwestiyan. Di vir de hîn bêtir dilê min bi ser gund û malê ve bû û min bêriya wan dikir.

Dawiya dawî ew roj hat, ku birê min ê mezin ez birim dibistanê. Erê! Dibistana ku ji bo wê ez li virim. Di sikakên bajêr de me gelek fitil û çiv dan xwe heya em gihîştin avayiyek mezin mîna oda axê. Birê min destê xwe bi alî wê ve kir û got:

-Ev mekteb e.

Hîn em negihîştin, ku derbasî hundirê wê bin, şagirtên dibistanê mîna kulmozê di me derbûn. Erê ez jî wek wan bi

berdilka reş bûm. Lê min xwe didît qijakek sipî di nav qijakan de.

Birayê min derbasî ba mudîr bû û piştî demek ne dirêj li min vegeriya û got:

-Min navê te nivîsand. Û di vê seffê de tê bixwînî -Birê min destê xwe bi alî odakê ve kir- û tê bi van zarokan re bî. Di vir de wî destê xwe bi alî komikek zarok kir û bê deng ez hiştim û derket.

Bi rastî heger ez ne çiyayî bû ma û ji gotinên xelkê netirsiya ma minê bida pey birê xwe.

Lê min bi çiyayîtiya xwe girt, ez mam li ciyê xwe bêdeng. Û lêxistina zengil riya vegeerê li ber min birî. Bi dengdana zengil deng ji şagirtan biliya û bêpêjneyê perdên xwe avêtin ser hewşê. Bi dengdana zengilê duduyan hemûyan bi bazdan berê xwe dan devê deriyê seffên xwe û bi rêz rawestiyayî man. Ez jî ketim nav refê xwe. Piştî yeko-yeko em derbasî hundir bûn. Li hundir cara yekem min kursî û masên dibistanê dît. Di dilê xwe de min got: “Û ev jî di oda de tune!”

Di seffê de li cîkî vala rûniştim, bê ku ez ji kesî bipirsim. Ji nişka ve merovek bi kincên efendîti derbasî hundir bû. Gurîni bi şagirtan ket, ji ber rabûn. Bi gurîna wan ez veciniqîm, lê min xwe girt û ez jî mîna wan bi temene sekinîm. Piştî ku vî merovî çend gotinên xwe peyivî, şagirt rûniştin, ez jî bi wan re... Dûre deng ji seffê biliya. Merovê efendî bi awirên xwe di nav me de geriya, heya li ser min sekinî. Li min nêrî û peyivî. Hemûya berê xwe bi alî min de vekirin. Min çî ji xwe re nedidît, dilê min dihat guvaştin bê ku zanibim ezê çî bikim. Di vê demê de kurikê teniştî min hilmisek li min da û bi zimanê me got:

-Çima tu bersîva mamoste nadî?

Bi dengê bilind min lê vegeand:

-Ma efendî çî ji min dixwaze?

Şagirtê li teniştâ min û pêre yê din jî bi hêl kenîyan. (Diyar bû li ser gotina efendî dikenîyan). Efendî awir di wan ve da û hemû man bêdeng. Pişt re şagirtê li teniştâ min bû tercuman di nav min û efendî de. Hat diyarkirin ku mamoste (dûre piştî demekê min naskir ku ji wan kesan re dibêjin mamoste) pirsra nav û temenê min û hin pirsên din dikir.

Min li dibistanê çend saet qedand, ku ji min re bûbûn wek salan. Hîn bêtir min bêriya gund, dê û heval û hogirên xwe kir. Û hîn bêtir rûhê min ji bajêr û xelkên wê çû. Ez bi dilşikestî vegeyriyam malê û min naskir ku bavê min cara yekem ez xapandim. Ez ku gihîştim negihîştim malê, min berê xwe da bavê xwe (hîn ew li bajêr bû) û min jê pirsî:

-Kanî stranvan û çîrokvanên te? Û çima ne bi zimanên me dipeyivin?

Bavê min dît ku bi van gotinên han min nigên xwe zêdeyî xwe avêtin, lê tevî wilo ew ji iyarê xwe derneket, bi rûyê min de ne pijiqî. Berovajî, bi dengê dilovanî, ne wek ê hercarî yê di van hala de bi min re peyivî:

-Kurê min hîn ti biçûk î... Demek dirêj wê nere tê hemû tiştî nasbikî. Û çîroka jî wê ji we re bêjin. Lê li ser ziman; divê ti nasbikî ku zimanê me yê malê ye, û ew zimanê din ê mektebê ye -bavê min destê xwe danî ser milê min û berdewam kir-kurê min bahweriya mi bi te tê. Maşallah ti bi hiş î û di demek ne dirêj de tê wek bilbil bi zimanê hukûmetê bipeyvî.

Min ji bavê xwe ne pirsî, çima zimanê me yê malê ye û çima yê din yê mektebê ye. Lewra di mala me de gotinên meziyan nedibûn didu û her û her wê bi ya wan bûna.

Roj û meh buhurîn lê her û her dibistan nebû mîna odê ji xeynî dersa însa (1). Çimkî ew dersa han ji dûranî çîrok û çîvanok tanî bîra min. Û bi rastî jî vê dersê ji yê din bêtir ez dêşandim. Ne tenê wilo, heya ruhê min ji dibistanê dibir.

Di vê dersê de her şagirtêkî diva bû li ser serpihatiyek xwe

bipeyiviya yan jî çîrokek ji çîrokên ku bihîstibû bigota. Dema dor digihîşt min, min dixwest çîroka li ber dilê min şîrîntir kî-jane wê bêjim, lê min nikarîbû; lewra devê min diket hev û sermiyanê min ji gotinên zimanê nuh hindik bûn nikarîbû alîkariya min bike ji bo kû ya dilê xwe bêjim. Di şûna ku mamoste alîkariyê bi min re bike, digot:

-Ê li dû wî.

Ax, xwezî wî zanîbûya ez çiqasî bi vê peyvê diêşiyam!! Û erê gelek sal bihurîn di jiyana min de lê her û her ew gotina han man kulên giran di dilê min de. Û çiqasî ji bo vê gotinê di xew de qarîn bi min diket, diya min ez ji xew radikirim û digot:

-Kurê min te xêr e, çima ti di xewê de dikî qerebalix!! Hebe tine be kabûs li ser dilê te rûniştibû, çima te fikir qarîn?

Helbet min a rastî ji diya xwe re ne digot û a rast ew bû, diya min ez ji xew radikirim, gava mamosta digot “Ê li dû wî.”

Carna jî diya min ez ji xew radikirim û dipirsî:

-Te xêr bû kurê mi, ti di xewa xwe de dikeniyayî?

Diyar bû ku dema mamosta bi zimanê me dipeyivî û dipirsî ez dikeniyam.

-Kî wê çîrokekê ji me re bêje?

Min tiliya xwe bilind fikir û digot:

-Ezê... Ezê...

Mamoste rê dida min û ez bi şarezayî dipeyivîm. Piştî temambûna çîrokê mamoste digot: “Bravo!” berê xwe dida şagirtan “Jê re li çepika xin!”

Belê, roj û meh çûn, dû re salan jî dan dû wan... Gelek tişt di jiyana min de hatin guhartin, tenê xwezîtiya nivîskariyê bi min re ma.

Erê, sal çûn û ez jî bûm mamostê seffa yekem li gundekî. Ev dersa yekem e. Şagirt ji ber min rabûn û bi temene man rawestiyayî.

Mina hemû mamostayên cîhanê min xwe bi wan da naskirin, yeko yeko, navên wan jî pirsî û di defterê da nivîsand. Dema dor gihîşt yekî ji wan, ew ma bêdeng û bersiva pirsê min a li ser navê wî neda. Min lê nêrî û pirsê xwe ducar kir.

-Navê te?

Ma bêdeng û serê xwe xist ber xwe, ez bi ber wî de çûm. Lewra baweriya min hat ku jî min fam nake. Ji bo wilo min bi zimanê Kurdî -bibuhurin bi zimanê malê- jê pirsî:

-Navê te çiyê?

Şagirt serê xwe rakir. Çavên wî mişt hêsir bûn, bi dev li ken û lêv ricifî got:

-Na...vê mi... Xoşnave...

Tevizînok bi laşê min ketin û mi xwe dît di Xoşnav de... Ma gelo ewê xwe di hinekên din de bibîne?!

WÊ KENGÎ BÊ

Xwe avêt nigên wê, borînî pêket û got:

-Yadê! Wa yadê bi qurbanê, tê mi efû bike. Çimkî mi gelek serêşi ji te re çêkir û mi dilê te hişt û êşand.

Dê runişt, ku wî rake ji ber nigên xwe. Ew hambêz kir û bi dilovanî maçî kir. Di nav girî de û di ber xwe de jê re got:

-Lawê mi dawî va ti hatî û me hev dît. Mi digot qey nema em hev dibînin...

Pişt re Siyamend ji xew rabû û kir nekir nema çavên wî çûn ser hev. Lewra dûrbûna ji welat û ew xewna, ku nuha dît kul û derdên wî rakirin. Berî hemû tiştî ew bîstka ku xatir ji dê û

bavê xwe xwest. Wê çaxê dê jê pirsî:

-Rastî tê herî û heya şeş salan, em nema hev dibînin?

Berê Siyamend li ser çûna Ewropa ya ji bo xwendinê bi diya xwe re peyivîbû. Têvî ku dilê wê dixist cî û jê re digot, her sal emê hevdû bibînin. Lê her û her gotina “erê” nedixist destê wê. Dema roja çûnê hat, jê re got ezê herim ba hevalemî xwe. Siyamend ev derewa han kir, lewra diya wî gelekî nexweş bû. Daku nexweşî girantir nebe, gotina rast, ya tal jê re negot. Ji wê rojê de dûrî hev ketin û ta roja îro hîn negihîştine hev.

Dem a Siyamend xatir ji bavê xwe xwest, bav jê re got:

-Kurê min, ez xweş zanim ku em nema hev dibînin.

Siyamend di ber dilê bavê xwe da û devliken ji re got:

-Bereka Xwedê li te be yabo. Mal avao, tê hîna sed salî bikî û tê ji dîtina min aciz bibî.

Bav bişirî, weke kesê ku bêje “Ez ne zarokim û ez zanim çi dibêjim...”

* * *

Piştî sê salan ji çûna xwe, Siyamend peyvên han di namakê de ji dostekî xwend: “Bera tû saxbî, zilambî... Bavê te çû rehetê di roja...”

Wê çaxê tîp û ûşeyên namê bi rewrewekî li ber çavên wî çûn û hatin.

Siyamend mîna dîna di sikakên bajêr ên mişt xelk, geh dimeşiya geh bazdida û geh jî di sikakên teng û vala de derbasdibû. Bi vî awayî xwe dît-nedît ku li ber unîversîtê ye. Wê çaxê, berê xwe da fakultiya xwe û bi hêrs pê re peyivî:

-Ji bo te min dev ji meriv û welatê xwe berda û bavê min jî mir, min ew nedît. Bela lanet bê li wê seeta ku min biryar stend bi berde wama xwendinê!

Bê ku li ser dîna wî be, dengê ji dûrve hat:

-Ma gelo te nebihîstiye ev meteloka han: “Doza xwendinê

bike heger li Çîn ê be!”

Siyamend li dengê ku li ber guhê wî ket vegerand:

-Doza xwendinê ji kê re? ji bo çi?

Ji nûv re deng lê vegerand:

-Sed mixabîn, hîn tu nizanî te çima ev qonax qetandine.

Siyamend guhên xwe miç kir û bi dengekî hîn bilindtir ve-
gerand:

-Loma tu nizanî di vê riyê de tiştê ku ez distînim naghê nî-
vê ku ez winda dikim?

Deng jî serttir lê vegerand:

-Tu çi bê mejiyî. Tevî ku te xwendina xwe di nav herdu dî-
warên min de xwendiyê. Kê ji te re gotiyê jiyana bi rehetî dike-
ve destê meriv! Ma gelo tu nizanî rîya wê bi stirî û tirs e? Di
be ku tu qels bûyî û nema di xwe re dibînî di rîya xwe de ber-
dewam bikî.

Siyamend bi wan gotinan êşiya û li ber xwe ket, lê her û her
bi tona berê lê vegerand:

-Çima gelo ezê xwe bidim kuştin û xeynî min di jiyane de
bigîhên doza xwe bi rehetî û xweşî. Lewra ez jî...

Deng gotin ji devê wî girt:

-Anha.. erê anha min naskir tu çi dixwazî. Tu li navê xwe
digerî. Lê tu ji bîr dikî, ku tu ne weke wan kesên ku armancên
xwe durrî bêvilên xwe nabînin, çimkî milletekî bindest û stux-
war li benda te ye. Ma tu nizanî ku tu ji bo wan hatiyî, qey te
ji bîr kiriye?!

-Tê bîra min û min ji bîr nekiriye, lê ez westiyam. Erê ez
westiyam û dixwazim weke kesên din bijîm. Mîna keroşk û
mişkan. Tenê ku ez bimînim li dinê.

Deng lê vegerand:

-Gelo nayê bîra te gotina yekî ji hozanan: “Jiyana şêrîne lê
jê xweştir û xweşiktir xebata ji bo wê ye.”

Bi hêrs Siyamend lê vegerand:

-Bese, min têr gotin xwar, ka bavê min. Ez diya xwe dixwazim, ez bavê xwe dixwazim. Ez dixwazim bi rehetî bijîm û ne zêdetir...

Bê pêjneyê konê xwe berda erdê. Siyamend guhê xwe miç kir ku ji nû ve deng bibîhîze, lê bê fêde bû.

Nayê bîra Siyamend kengî gihast malê. Lê tê bîrê ku li ber unîversîtê li ser kaboka runiştî bû û banê dikir:

-Bibhur, min efû bike, min xwe winda kiribû û hişê xwe berdabû.

Her û her Siyamend nizane ku diya wî li ser ruyê dinyê ye yan na, lê zanî bû ku dema yek ji cem tê, diya wî diçe ba wî jê dipirse: “Çima ew jî nayê, kurê min, dilovanê min, ez li bendî me.”

Siyamend pir ditirse ku nema wê bibîne, mîna ku bavê xwe nedît berî mirinê. Di nava xwe de diqijqije û dişewite li ser vê dûrbûna wan a ji hev. Welat û dê wîna dikişkişînin bi alî xwe de, lê sedemek heye ku Siyamend nikare li wan vegere.

XANIYÊ VALA

Erê Taxa Herbiya taxek ji taxên bajêr bû, lê bi rastî gundek di nav de bû. Ne wiha navê gund li taxê bibû. Lewra kesên tê de dijîn hemû dan û stendinên gundayetî bi xwe re anîbûn.

Em zarok, heger li gund êvaran li ser benderan me dilîst, li vir, li bajêr, li başûrê malan, li dora bexçan, herwekî mîna li gund me dilîst. Dema havînî, dijwarî ne diketin ber me. Me heya nîvê şevê li ber tava heyvê, şevbêrkên xwe bi lîskên; “Çirê”, “Yadê Xezalê” û yan jî bi dizîtiya ji bexçe û werzan derbas dikirin. Dema cîba axê gundê biniya bajêr ji meyxane û çayxanan vedigeriya, em jî dihatin malên xwe. Çima di vê

demê de em vedigeriyan? Ne dûre me bi riya wî nasdikir, ku şev ketiye nîvê xwe yê duduya û diva bû em razên. Û ne dûr bû ku em li bendî axê diman ku em heciyatên nivtazî li tenişta wî bibînin. Dibe ku herdu sedem bi hev re em dihiştin heya derengîya şevê. Piştî ku em di toza cîba axê diman şevbêrka me bela wela dibû.

Dawiya payîzê, zivistanê û pêşya buharê em diman bê war. Çimkî malek ji yê nîv me tune bû, ku me bihewîne, bi vî awayî em li ber qorzişkên malan diman, da em çîrokên ji hev re bêjin û şevbêrkên xwe bikin. Lê baran û sermê ne dihişt em tamedê ji çîrokên xwe bikin. Heger ne Heciyê Qurdîsî bûya, emê mabûna li ber dîwaran.

Piştî ku Hecî bexçê xwe berda û cenanê wî barkir, xanyê cenantiyê ma vala. Kurê Hecî yê biçûk; ew jî hevalê me bû û bi me re dilîst. Ji bo vê yekê dilê wî bi me şewitî û kilîta xanî da me. Xwezî we zanîbûna çiqasî em şabûn bi vî xanî! Bi girtin û vekirina çavan hundur hate xemilandin. Her yekî ji me tiştêk ji malê anî, yan jî dizî. Ên ku merş anîn, ên ku belgeh anîn... Bi kurtî hundirê me bû wek malên bi xwedî û bi xêr û bêr.

Zivistana me bi xweşî derbas bû. Pişt re mîna her car buhar, dû re havîn bi serme de hat. Dîsa bi şev li ber tava heyvê me lîstikên zarotî dilistîn. Bi roj jî di qîce-qîca rojê de em di xaniyê xwe de rudiniştin. Lê kêf û xweşiya me berdewam nekir. Lewra rojekê ji rojan em hatin “mala xwe” me dît pîrekê-ke bi du zarokên xwe lê daniye. Pişt re me naskir, ku Heciyê Qurdîsî xanî jê re vekiriye û dayê.

Ew mal ji ku û çima hatiye, kesî ji me nizanî bû. Tenê me bihîst ku mîrê pîrekê hatiye kuştin. Lê çima û ji bo çi? Dîsa me nizanî bû.

Di destpêkê de bi her awayî me dijminantiya vê malê kir. Geh me li kurê mezinê di temenê me de bû dixist, geh me ke-

vir davêtin hundur bêyî ku em zanibin wê li çi û kê keve. Lê rojekê, girîyê dê û kurê biçûk ê bi navê Lawiko em ji hovîtiyê derxistin. Lewra kurik ji birçî bûna û dê jî ji bêçariyê digiryan. Me ev yek ji gotinê dê ku ji kurê mezin re digot, naskir:

-Here parsê, belkî ti nanekî ji me re bidî hev. Ma tu nabînî wê birê te ji birçîna bimre. Ma ne qaşo tu mezinê malê yî.

Berces mezinê malê heşt-neh salî bû. Bi gotinên diya xwe serê xwe bera ber xwe da û bêdeng ma.

Me hemiya li hev nêrî bê ku em bipeyivin, me berê xwe da malên xwe. Piştî demek ne dirêj her kesî tiştek ji wan re anî.

Berces ji fediya hîn bêtir serê xwe xûzkir. Dê çav bi hêsir xwarin girt. Û ji me re dua kir. Kurkê biçûk giriyê xwe birî û bi gepa hate nan û xurman. Û ji wê rojê de me nema li Berces xist. Em bûn dostên vê mala biçûk, hejar û bêkes.

Dê di nav malan de kar dikir û Berces li ber birê xwe yê biçûk dima. Ne tenê ew, lê me jî alîkarî pê re dikir. Dûre, me naskir ku gelek çaran, ji tirsî me re dê nikari bû zarokên xwe li malê bihiştî û malên ku kar tê de dikir ne dihiştin bi zarokên xwe bihata. Bi hogiriya me ji vê malê re, ew û em ketin jiyaneke nû. Bi roj di kela germê de, me xwe davêt hundirê xanî wek berê. Êvara jî me li dora wî dilîst. Bi vî awayî havîn keti dawiya xwe. Heya vê demê dê û zarokên wê, hinekî bi ser xwe ve hatin. Hem ji karê dê, hem ji alîkariya me, û hem ji zekat û fitran.

Rojekê beyanî mîna her car her yekî ji me tiştek ji xwarinê di dest de em hatin xanî. Li devê derî Berces em vegeandin:

-Birê min bi sorika ketiye, diya min dibêje, heger kesên bi sorika ne ketine, bira derbas nebin.

Erê di van çend rojên dawî de, me didît ku Lawiko sisto fisto ye, lê hîç me bîra nexweşiyê nedibir. Gelekan ji me, ji gotinên dê û bavên xwe zanî bû ku bi sorikan ketine lê hin kesên me jî nizanîbûn. Lê tevî wiha, kes ji me venegeriya.

Di hundir de, di quncikekê de Lawiko di nav ciya de bû; Dê heya qirkê ew nexumandibû, tevî ku dem havîn bû jî. Demek dirêj em li ser rawestiyan bê ku dê û em bi hevra bipeyivin. Lawiko jî xar bû. Ji nişkave bû pist-pist di nav me de û em derketin.

Çaxê êvarî em hatin û herkesî ji me tamtîtek ji bo Lawiko bi xwe re anî bû. Vê carê dê ciyê kurkê xwe yê biçûk derxisti bû ji derve, ser erzêlê. Dema me diyariyên xwe da destê dê, wê jî ban Lawiko kir, destê xwe li ser porê wî bir û anî û jê re got:

-Binêr lawo, hevalên te çi ji te re anîne!

Bi sistayî Lawiko çavên xwe vekir û awirên xwe li tamtîkên ku me jê re kirîbûn gerand. Lê em man mat mayî dema me kêf xweşî di çavên wî de ne xwendin. Lawiko çavên xwe girtin û dîsa xar bû.

Em man behetî, çimkî bi bûzakê, yan bi teyîbûneyê berê rojê deh caran me ew dişand avê û nan. Lê niha ev tiştên han, li ber destê wî bûn ne doz dikir ne destê xwe davêtiyê.

Dê li ber serî, her bistikekê paçik di zerka avê de şil dikir û datanî ser eniyê. Deng ji dê biliya bû, geh keser vedida, geh hêsir bêdeng dibarand û geh jî xwe davêt ocaxên ewliyan.

Wê êvarê me listîkên xwe nekirin. Û em man li ber destê dê. Dema şev zîz bû, bi tenê reyandîna segan, didan nasîn hatin û çûna rêwîyan. Lawiko yek car bê hal bû. Yekî ji me bi dizîka ji kurê melê re got:

-Here dû bavê xwe, ji bo ku bê yasîne li ser bixwîne.

-Ne hewce ye, zarok teyrikê bihiştêne. -Kurê mele bi zanatî bersî da- Û em dîsa man bêdeng. Lê bêdengiya me berde-wam nekir. Lewra qêrînek bi dê ket. Bi qêrîna wê me naskir, ku lawiko ruh da. Dê ne tenê digiriya, dilê wê ji nava wê derdiket. Por bi xwe nehişt. Berces xwe bi girî di erdê dida, û em jî pêre. Di vê demê de cîba axê derbas bû, em di nav tirabêlkê

de man. Lê kes ji me ranebû û venegerya malê.

Piştî çend rojan ev mala ku bi du kesan ma ji nişkave çilo hatibû, wiha jî winda bû. Me zarokan xweş zanî bû ku ev mal nema vedigere, tevî wiha jî em hîç nema hatin “Xaniyê Vala”

RÛREŞ

Hemo, qutiyek tûtînê, çeqmaqê bi fitîl û kurkek nuh da destê kurê xwe Beko yê çarde salî û jê re got:

-Tu zanî ji bo çi min ev tiştên han ji te re kirîn?

Devê Beko ma ji hev, bê ku bawer bike ji çav û guhên xwe û di dilê xwe de got: "Heye tuneye wê tiştek bi bavê min hatibe. Û dibe ku di navbêna min û birê min de şaşbûye. Ma gelo ne wî berî çend rojekî hezar gotin ji min re kir, dema çixare di destê min de dît. Ne tenê wilo, bi ser de min li malê çend şirmaq jî xwarin. Na, na tiştek pê hatiye?"

Hemo rê li ber mujûlbûna kurê xwe birî dema jê pirsî:

-Rastî, ti nizanî ji bo çi min ev tişt kirîn?

-Na, yabo, ma ezê ji ku zanibim. -Beko bersîv da û hîn ji bi çavekî ne bawerî li bavê xwe temaşê kir.

Bav ne xwest lîstika pisîk û mişka bi law re bidomîne, jê re got:

-Kurê min Beko, ti bûyî zilam û ev xelatên han ji bona xwestina qîza Hecî Elî ji te re.

Ev xebera han ne kêmfî xelatan, Beko bê hêş û gêj kir. Ji bo weha bêhemdfî peyv vegerand:

-Xwestina qîza Hecî Elî ji min re?

-Erê kurê min, zilamê heqîqî ewe, yê ku di imrê te de jina tîne.

Şeva daweta Sîno, dilê Beko cara yekem bi hawakî din lêxist û dixwest ku bavê wî jî yekê mîna ya hevalê wî jê ra banîya. Lê tevî vî tiştî şermê rê ne dida ber. Lê ne tenê şermê, Beko digot: "Kesên jinan ji bavên xwe dixwazin bê fedî ne." Û wî jî ji xwe re digot: "Heger ez bimirim jî tu carî ji bavê xwe jina naxwazim!" Lê niha dema bavê wî li ser xwestinê jê re peyîvî ku wê di demek nêzîk bibe bi jin, dilê wî bi tirs û kêf lêxist, bê hemdfî xwe bişirî.

Hemo ev tişt dît û bi hêrs jê pirsî:

-Ma ti pirsî navê dergistiya xwe nakî?

Di vir de dîsa xewn û rastî di dilê Beko de tevî hev bûn û xwe dît gunehkar bê ku gunehên wî hebin, ji bo wiha bi fedî û giranî bersiva bavê da:

-Ez nizanîm.

-Kurê min navê wê Sultanê ye, û ew jî li gora navê xwe ye -bav wiha got, destê xwe bi dilovanî li milê Beko xist û gotina xwe berdewam kir:- Lê divê ji niha û pêve ti xwe ji bîr nekî, ku ti bi dergistiya û ji bo wiha jî divê ti nema bi heval û hogirên barote re bigerî. Çimkî wê ne lafê bê lîsk bi wan re.

Di virde bav dej kur berda û Beko di ciyê xwe de ma heyirî.

Zû bi zû xwestina keçekê ji Beko re, di nav hevalên wî de bela bû. Wan jî berê xwe danê, dakû wî pîroz bikin, jî alîkî , û ji alîkî din qala xwestin û guhestina keçikan bikin. Lê Beko, gotinên bav bi cî anî, guh neda wan û bi wan re derneket derveyî gund.

Destpêkê heval û hogirên wî nasnekirin sedemê xwe danaliya Beko ji wan, lê têgiştin, gava diya wî bera wan da û got:

-Hûn ne yê n ku Beko bi we re bilîze! Beko bûye zava û mezin bûye.

Bi rastî jî Beko bi qudreta Xwedê bû ji mezinan û wan jî di nav civatên xwe de ew hewandin. Ji bo wilo dilê hevalên wî ti-je qehir dibûn û bi çavnebarî lê dinêrîn. Lê Beko xwe paye dikir ne tenê bi rûniştina bi mezinan re û bi çeqmaq û qutiya xwe jî. Ji bo wiha Beko bi minasebet û bê minasebet qutiya xwe dida yê n dora xwe û ji xwe re jî çixarek dipêça.

Beko mehekê bi şanazî derbas kir. Lê pişt re acizî kete canê wî. Û ev lîska nuh a bi mezina re li cem bû bêmane. Di ser re jî, Beko dît ku xelkê mesela dergîstiya wî ji bîrkiriye û kes nema qala wî dike. Di dilê Beko da hat vejandin zarokîtiya wî û dîsa wek berê kete nav rêzên wan.

Bav dîna xwe da kurê xwe û dît çî pêre çêdibe. Ji bo wilo rojekê ji rojan ban wî kir û jê re got:

-Beko kurê min diva bû, ti ji zûda çûba mala dergista xwe, lê ne xem e niha jî ti karî herî.

Beko bi gotina çûnê vecinîqî û ma heyîrî çî bêje. Bê hemdî peyva zarokî jî devê wî derket:

-Bi tena xwe?

-Maşellah! Ma tu biçûkî! Helbet bi tena xwe.

Heya vir gotin hat birîn. Beko xweş naskir ku peyv li ser neçûnê bi bav re bê fêde ye, ji bo wiha (teví ku dinya payîz bû, da ku xwe pê mezin bike) kurkê xwe li xwe kir, destê xwe di ser berîkên xwe re bir, ji bo ku nasbike ku qutî û çeqmaq di

ciyên xwe dene.

Beko dûre yek nekir didû xwe avêt ser hespê û berê xwe da “hezûrê” xwe.

Mala dergistiyê bi kefxweşî pêrgî wî hatin. Beko bi hezûrê xwe re li oda mêvanan rûnişt. Çavên wî çarçav dibûn û bi awirên xwe li dergistiyê digeriya. Û dema “apê” wî jê pirsî:

-Te xêre kurê min?

Bi zaroktî lê vegerand û gotina bavê xwe got:

-Ez hatime dergistiya xwe bibînim.

Hecî Elî li ser vê gotinê di ber xwe de bişirî û hemdê xwe kir, ku ew bi tena xwe ne. Hecî Elî naskir ku ya baş ewe, ku bi mehnakê qîzê bine aliyê zilaman, hîn ku kes ne hatiye ba wan. Hecî Elî rabû ser xwe û berê xwe da aliyê malê. Devê Beko ji kêfa ma ji hev, dema dengê “hezûrê” wî hatiyê: “Sultanê, keça min şebeş bibe hundir û ji mêvanê me re bişkîne.” Hecî Elî vegeriya û pêre qîza wî. Da ku Beko zilamîtiya xwe pêş dergistiyê bike qutî û çeqmaq ji berfika xwe derxist, hem ji kêfa hem jî ji fediya, bi destekî recifî dest bi pêçana çixarekê kir. Û hîn bêtir herbilî û lebikî gava çavên wan bi hev ketin. Rûçikên Sultanê bi awirên wî re bi sorgulî reng da, mijankên xwe yên dirêj berda ser çavên mezin û reşbelek. Beko pêçandina xwe berdewamkir û Sultanê dest bi telaşkirina şebeş kir. Sultanê şebeş tifil-tifil dikir û dixwest xwe jê re şareza bide xuyakirin. Beko jî dixwest bi qalûnvexwirî bi zilamtî jê re bide nasîn. Sultanê da xwe ku mesefê deyne ber. Beko jî destê xwe li çerxa çeqmaq xist da ku fitil pêkeve. Lê çirûsk ji kevirê çeqmaq neçû. Beko du carî-sêcarî kir lê her û her bê fêde bû. Ji fediya û qehra reşxeniqî dev li lêva xwe ya jêr kir û ta Xwedê hêz dayê dawiya kefa xwe li çerxê xist. Di virde ji bê bextiya re Beko ba ji ber çû.

Sultanê xwe negirt, mesef avêt bi ken û bazdan berê xwe da aliyê malê. Hecî Elî di xwe de dernexist mîna ku tiştê ne-

bihîstiyê. Beko bîstekê ma hişk li ciyê xwe û dû re wek golika ku mozqirtik bi pey keve bi bazdan ji hundir derket. Beko bazdida, ti di bê qey bi rastî mozan daye dû. Ew sekinî, tenê dema gund texnekî ma li paş wî. Berî ku rûnê awirên xwe li dora xwe gerand kela girî ket qirkê û hêsrên xwe bê şerm û fedî barandin.

Beko digiriya li ser vê rûreşiya xwe. Di hundurê xwe de nehiskirina wî bi xurtî ji hemû merovan re çêbû. Tevî ku Beko nedixwest ji nuv re çavê wî li yê mala Hecî Elî kevin, lê diva bû vegeriya, lewra hesp û kurkê xwe li şûna xwe hiştî bû. Destpêkê di nava xwe de da û stend berî ku biryara vegeerê bistîne. Lê dema da xwe ku vegere bi qehr tuffî erdê kir û bi gavên tembelî berê xwe da gund.

Bi her avêtinekê gavekê, Beko bi xwe dihesiya ku ben li qirkê tê zivirandin. Bi vî hawayî bi bask şikestî gihîşt gund. Ji tirsê ku çavên wî li yê xelkê kevin. Beko serê xwe ranedikir, lewra ji wî werê hemû kes li gund bi hev re li ser rûreşiya wî dipeyîvin. Û ew ma hişk li ciyê xwe, dema “xezûrê” wî banê kir:

-Derbas be kurê min. Ne hewcî revê bû. Ma gelo ev tişt bi kê re çênabe?

Beko bi dengê melûl got:

-Destûra min bide ez herim malê.

Bê ku Hecî Elî lê vegeerîne, Beko derbasî hundur bû, rahişt kurk, li hewşê xwe avêt ser hespê û mîna gula ji devê tivengê derkeve ji hewşê derket.

Bi dû de dengê “apê” wî hatiyê: “Ti ji bîr nekî, silavên min li bavê xwe ke û em li bendî hatina tene.

Beko di nava xwe de got: “Lanet li te û bavê min bê û pirika ku ez bi we re ketimê!”

Dema gund li ber çavan winda bû Beko hesp sekinand li herdu aliyê rê nerî û çend çaran li paş xwe jî zivirî. Her tişt li dorê bê deng bû. Bi xemgînî Beko axînek kişand, hêdîka

paniya xwe li zikê hespê da, mîna ku hesp mebesta xwediyê xwe nas bike, ew jî hêdî-hêdî meşiya. Lê Beko her û her mijûlî ser rûreşiya xwe dibû. Ne tenê mijûl dibû, li rêkê jî digeriya da ji werta xwe xelasbe. Carna bi dengê bilind û carna di nava xwe de, bi xwe re dipeyîvî: “Ez nema wê tînim -wiha ezê ji bavê xwe re bêjim- piştî vê rûreşiya han ezê çilo karibim wê bînim; Howeh li vê ecêbê! Tiştê hat serê min!! Ê hîn di ser hala re Hecî Elî henekê xwe bi min dikir; “ev tişt bi hemû kesî re çêdibe... Xem nake”. “Erê yabo çima na? Rûreşî ne rûreşiya te ye... De xwezî ti ba, wê çax min bigota xem nake... Xwedêwo recak min ji te heye ku mala Hecî Elî ji kesî re nebêje!! Lê Xwedê neke, hat ku ez têkevim devê xelkê...

Hew cî ji mi re namîne û tebata min nema dibe.”

Di virde hat bîra Beko çilo bi zilamekî re wiha çê bû mîna bi wî re. Ew kes bi dinyayê terqî û piştî pazde salan ji vegera xwe dît ku rûreşiya wî bûye çîrok. Xelkê ji hev re digotin: “Kurê me sala rûreşiya filan kes çê bûye, yan jî filan kes mir wê salê.” Dilê Beko pê şewitî û bi halê xwe giriya. Bi van ramanên han ên giran û nexweş Beko ghişt gundê xwe.

Li malê Hemo tenê bû. Dema kurê wî devê derî derbaskir û çavê wî lê ket ji zû hatina wî ma ecêpmayî ji bo vê yekê jê pirsî:

-Xwedê bi xer bike çima tu wiha zû hatî?

Beko bêmad got:

-Ez naxwazim jinê bînim, loma ez hatim.

Bav bi vê gotinê ma behetî û got:

-Çilo ti naxwazî? (Bav xwest bêje min gotin daye Hecî Elî ne te, lê gotinên xwe negot û bi hawakî din peyîvî.) Ê xebera guhestina me di nav xelkê bela bûye. Ev ne laîqê me û mala Hecî Elî ye.

Beko cevîlî dema bavê wî got “xeber”, lê pê re bihna wî hat ber, gava peyv ne li ser serpêhatiya wî bû. Tu rê li ber Beko

nema xeynî bêje:

-Min Sultanê ne eciband.

-Çilo te ne eciband? Ew ji hemû qîzên gund xweşiktire!
Û...

Beko gotina bav di dev de birî û got:

-Dibe lê ez qurbana te me yabo nehêle... Gîrî kete qirka
Beko û bê ku bipeyîve xwe avêt singa bavê xwe û borîni pê
ket.

Bav behetî û ma heyîrî çî bêje. Tu tişt li ber nema xeynî ku-
rê xwe haj bike. Ji bo wilo destê xwe li ser porê wî bir û ne wek
adeta xwe bi dengê nizm jê pirsî:

-Ti ji bavê xwe re nabêjî çî qewimiye, ji mi re bêje, ezê her
tiştî helbikim.

Beko da xwe ku bêje, lê devê wî negeriya, ji bo vê yekê bi
rengê din peyivî:

-Musîbet bi serê min de hat û rûyê min reşbû.

Bi gotina, “musîbetê” û “rûreşiyê” Hemo bi mijulên xwe
dûr çû bêdebarî pirsî:

-Çi musîbet? Çi rûreşî? Kesî girê xwe di te da, yan kesî ew
revandiye..?

-Ne.. Lo yabo..

-Çi yabo... Bêje û dilê min rehet bike.

Beko bi şerm peyivî li ser rûreşiya xwe. Bavo lê vegerand:

-Lanet li te be, te ez tirsandim! Ma hewceye ti biqeliqî li ser
vî tiştê vala... Dema hûn hev bibînin muheremat di nav we de
namîne.

Helbet Hemo di nava xwe de aciz bû ji vê xeberê, lê nex-
west barê kurê xwe girantir bike jê re got:

-Bihna xwe berde niha, her tişt bi bihna firehî çêdibe.

Mehek di ser vê gotinê re derbas nebû, bûk guhestin, tevî
ku Beko nedixwest. Beko sond xwar û got di nava xwe de:
“Heger Sultanê qala vî tiştî bike ezê wê berdîm.”

Piştî ku berbûk bela bûn, Hemo kurê xwe bir oda bukê. Li devê derî di guhê wî de wişwişand: “Bi zilam be û xwe neke ehmeq!”. Derî li pey girt û vegeriya.

Dema Beko derbasî oda bûkê bû, awirên wan li hev ketin. Zava bê hemd ma hişk li ciyê xwe... Lê kenekî wiha bûkê girt, bê ku karibe xwe bigre, kire tîqe tîq. Her Beko çavê xwe lê dizêwirand, wê hîn bêtir kenê xwe berdewam dikir. Beko xwest bi rûyê wê de bipizîqe û telaqê wê têxe dest, lê devê wî negeriya. Û mîna kûçikê ji ber dengê tivingê bireve, Beko bi lez û bez ji hundir derket.

Di hewşê de li bin guhê bavê ket. Hemo ew sekinand û bi daf da pêşiya xwe. Li ber deriyê bûkê bi guhê kurê xwe girt û bi hêrs jê re got: “Lawê kûçik ji bedêla hinerê xwe pêşî kiyê, ti ji ber wê direvî!”

Sultanê heftekî ma li cem mala zavê, lê Beko her û her nikarîbû hinerê xwe pêş wê ke. Ji bo wilo bûk çû mala bavê xwe û nema vegeriya.

HÊSÎR Û BARAN

Qermîçokên salan di ruyê pîrê de bûbûn xaçîrêkên herikandina hêsiran. Pîrê di sikakên bajêr de dimeşîya, tevî ku baran dihat ji erd û esmanan. Bi vî awayî hêsîrên pîrê û peşkên baranê tevî hev dibûn, xweşik ne dihat naskirin, ku şilbûna mijankên çavên pîrê ji girî, yan ji baranê ye. Pîrê diçû bê ku dîna xwe bide kesên pêrgî hatî. Tenê yek gotin, yek pirs li ser zimanê wê bû: “Kê kurê min Mehemedo dîtiye?” “Kîjan kurê şîrhelal kare ciyê wî pêş mi ke?”

Pîrê berî sê rojan li qelaç û newalên dora bajêr digeriya û her jî ev peyv û pirsên han li ser zimanî wê bûn. Tenê car car-

na di ber xwe de bi şewat digiriya. Ne dûr e ku pîrê pirsra kurê xwe ji devî û zinaran kiribû, ne dûr e jî ku bi wan re mîna ku bi kurê xwe re bipeyîve, dipeyîvî. Û ne dûre tanî bîra xwe çilo kurê xwe ji destê xwe berda.

Pîra Helîmê ji kure-pista cîrana naskir ku kurê wê çû ye nav pêşmergan. Pîrê destpêkê bawer nekir, çimkî kurê wê tu car derew lê nekiribû. Lê dema çûna wî dirêj kir, dilê wê şeetî.

Lê dema ku hevalekî ji hevalên wî hat ba wê û pere da dest bi vê gotinê re:

-Mehemed li bajêr karekî baş dîtiye û ev pere ji te re şandin.

Wê çaxê dilê pîrê kete cî, ku bi rastî kurê wê çûye bajêr ji bo kar. Heya sal zivirî, pîrê meh bi meh pere digirtin.

Bi vî awayî pîrê rojên xwe dibuhirand, heger bi xemgînî bû, heger bi qirik talî bû. Lê ne bê hêvî bû. Heya rojekê, lê ne xwezî bi wê rojê.

Çend pîrekên gund li ser kurê wê dipeyîvîn bê ku haya wan ji pîrê hebe:

-Pîra pepûk her meh pera distîne, lê nizane ku heqê xwîna kurê wê ye!

Bi vê gotinê pîrê hat xwar û ji ser hişê xwe çû.

Dû re kesên gund bi hezar Qur'ana û tirbên ewliya jê re sûnd dixwarin ku gotinên pîrekan ji çav nebarbûyê ye û ji pite-pita wan e. Lê her û her pîrê ji wan bawer nekir û kuştina lawê wê di mejiyê wê de meya.

Gelekan ji kesên bajêr çîroka pîrê zanî bûn û pîrên wan di pîrê de dinasîn dîn bûn û xurufandin, lê ne nişvê yekem û ne yê dudan bi destê pîrê negirtin.

WINDAYO

Birîn di laşê cwan de çiqas kur û fireh be, heger ne ya mirî-nê be, wê bighê hev, lê tevî wiha jî birîn şûna xwe di laş de dihêle.

Di xwîstê de; nabêna du kaşan newalek e tevî ku demekê herdû ciya yekbûn jî. Lê nema digên hev. Wiha jî ku dar bê birîn, nema şîndibe. Lê dema dar tevî rehên xwe tê rakirin û li cîkî din tê çandin, wê jîyana xwe berdewam bike, di destpêkê de pelên wê zerdibin û carna jî diweşin. Lê hindik-hindik rehên xwe bera zîkê erdê dide. Di vir de şertek heye, divê ev dar bê çandin di axek mîna xwelîya xwe de, yan jî nêzîkayî lê

bike. Heger ne wiha be, bêguman, wê dar biçilmise û hêdî-hêdî bi alî hişkbûnê, mirinê ve here.

Ev tiştên han li ser şînkayên xwîristê tînin gotin. Lê ku hat û insan ji refê xwe ma? Gelo wê karibe jîyana xwe mîna berê berdewam bike? Bi xwe em zanin dema çûk ji refê xwe dimîne, dibe qismetê qertelan. Û yan jî ji birçîbûn û qefilandinê xwe davêje bextê insan. Di vir de ne dûre têkeve nav lepên pisîkê û yan jî nav destê kurekî, ku ji ba Xwedê li nêçîrekê digere. Di herdu halan de çûk wê mirinê bi çavên xwe bibîne...

Lê ku hat û tulûrê hur ma bi tenha xwe (li gel ku ev celebên tulûran bê ref in), demek dirêj diponije, heya kêlika ber mirinê bilind difire... Dema ji ber çavan dikeve gewdê xwe sist dike û bi kevîrkî xwe berdide erdê.

Û dîsa li ser van tulûran; ku hat û ew ket nav lepên insan? Wê çaxê, gava xwe dibîne di rewşa dîlîtî de xwarinê naxwe heya mirnê. Loma dibêjin; dema tulûrê hur di cenge de neyê kuştin, ew bi xwe, xwe dide kuştin.

Û hene hin tulûrên mîna wan bi gewd û rengê xwe, lê dema dikevin rewşek teng, dest ji meznatîya navê xwe berdidin û mayîna xwe di jîyanê de li ser sergo û beretan didomînin.

Lê ku hat û insan ji refe xwe ma, gelo wê çi riye bide ber xwe? Wê bi çûk be, yan wê bi tulûrê hur be, yan jî wê qertelê li ser bereta be? Ne dîr e, ku wê yê pêşî be, yan jî yê navê be, an jî ê sisiya be. Gelo celebekî din ji xeynî van celebên wê hebe? Gelek karin bi “na” bersivê bidin, lê ezê hewldan bikim ku merovekî bi wan bidim nasîn bi kirasekî din, rengêkî din û bi navekî din...

Navê wî Windayo bû. Ev nav pêve zeliqî piştî vegera wî ji welatê biyaniyan... Demek dirêj tê ne çû, navekî nuh bi dû ket: Gêjo... Û dûre bê hejmar nav bi dû ketin, dawîya wan; Dîno bû.

Dema Windayo, yan Gêjo, yan jî Dîno dimeşîya, kesên wî

didîtin ji hev re digotin:

-Lê bîner, malxerabo serê xwe ji erdê ranake! Tu di bê qey tim û tim li tiştêkî digere, li tiştê, ku wînda kiriyê.

Piştî van gotinan navê wî ma Windayo.

-Lê bîner, mîna gêja dimeşe. Û ev jî, ji xwarina goştê berêz û ilmê şeytanî ye.

Û hin kes hebûn digotin:

-Xwedê muîncê wî be. Jin û zarokên wî pê re nehatin. Û li vir jî kar û cî ji xwe re nedît. Ne dût e, ku aqilê xwe berde.

Û di dema dawî de, zarokan, bi hê-hê û kevîran bi pey diketin.

Windayo ev gotinên han dadîqurtand û di ber gûhên xwe re berdida.

Lê nexweşiyên Windayo, ne ev tenê bûn. Iro ji hemû rojan bêtir, wî cî ji xwe re ne didît, çimkî namek ji jina xwe girtibû. Name wek hemû naman, lê çar sûretên zarokan di navde bûn. Li bin wan hatibû nivîsandin: “Kîjan ji wan ê te ye? Tê bîra te, te zirt û fortê xwe dikir û digot: Dola me Kurda li hemû derê xwiyayê”.

Windayo li yê pêşî nerî hinek ji şewên xwe têde dît, lê dilê wî lê rûnenişt. Di yê dudwan de, çav ên wî bûn, Di yê sisiyan de dev û bêvil mîna yên wî bûn û di yê dawî de çen û enya xwe têde neskir. Lê çiqasî Windayo bêtir li wan temaşe dikir, wilo jî bêtir dilê wî li wan dişeeftî.

Windayo xweş nasdikir, ku yek ji wan zarokan ê wî ye. Lê kîjan? Windayo dixwest bi dil û can, bi berê xweyî yekem şa bibe, lê nikarî bû. Dixwest ê xwe hembêz bike ramîsanekê jê bistîne, lê dilê wî bi awî nedikir. Lewra di wan de didît ê xwe û ne yê xwe û bi vî hawayî zarokê ji piştê wî dibû ne yê wî. Di vir de vegera wî ya welat hat bîrê. Wê çaxê nasikir ku dîya wî çûye heqîyê.

Êvarî ji hevalê xwe re got:

-Tu zanî li ku dîya mi veşartine?

Hevalê wî bi "erê" bersîv da.

Li ser mezel, ew û hevalê xwe demek dirêj di nav tirban de gerîyan, lê hevalê wî bi ser gora dîya Windayo venebû. Û dema jê pirsî:

-Ma te nedît li ku veşartin?

-Belê min dît, lê gelek tirb niha li dorê çêbûne û dilê min li van herçar tirban dişete.

Wê çaxê jî Windayo nikarî bû, bi dilê xwe bigrî li ser tirba dîya xwe. Her û her giryê wî di gerdenê de ma. Windayo gelekî dixwest bi dîya xwe re bipeyive: "Yadê! va ez hatim, ma çima tu li bendî min nemayî? Yadê qusûra min efû bike, û têxe bin nigên xwe." Lê Windayo ev peyv negotin û ma çav zuha û dilhişk û polî poşman vegerîya malê.

Heger tu li sikakên bajarê me bigerî, bêguman, wê Windayo pêrgî te bibe. Hîn serî li ber û çav li erdê, tu dibe qey li tiştekî digere. Heger hat û te silav lê kir, wê silava te vegerîne û ji te bipirse:

-Raste, ku teht ji ciye xwe bileqe, tucarî nikare şûna berê bigre? Û gelo raste genim di nav ceh de ne kêmî zîwanê di nav genim bi zirare?

Windayo li bendî bersîva te namûne, çimkî wê bifiskilîne û çivekê bide xwe. Dûre dilşewatî borîni pê bikeve.

Ma gelo dîn digrîn?

SERPÊHATİYÊN KALO

Di qontara çiyê de, piştî rakirina kevîrên mezin û nehîtan, lêkirina benê ji wan, danhevdana zuxuran û çêkirina şikêran; piştî birîna devîyan û hûnandina sincan li ser benê; pînavêk nuh paqijkirî mîna zolekê li bedena çiyê çiyê xwe girti bû. Di vê zolê de xerzîkek du salî şax û baxên xwe bi harîfî berdabû. Dihat xwiya kirin miqatîyetî û hostayetiya xwedî wî.

Ev tiştên han ji dûr ve xwiya dikirin. Dema min nêzîkayî lê kir, min dît kalekî heftê salî, piştîxûz, rî sipî û dêmekî miştî qermîçokên bi salan, bi devekî bê diran silava min vegehand.

Kalo bi çavekî kirîne li min temaşê kir. Ez jî bi şal û şapik bûm, rextê li min pêçayî, klasînkovek li milê min, bê ku ez xwe bidim nasîn, dihatim naskirin bi pêşmergetî. Kalo piştî nerîna xwe ya tûj û dirêj ji min re got:

-Kurê min xwiya ye ti rêwî yî, te rê şaşkiriye û ji hevalên xwe mayî.

Min bi şanazî û sermeznayî lê vegerand, daku xwe pê re bidim naskirin.

-Ez pêşmerge me û ciyê me ji vira ne dûr e...

Kalo bi çavekî matmayî li min nêrî û got:

Pêşmerge li ser herdu çavên min in. Lê ji bo çî hûn li van deran digerin? -Kalo bê ku bersiva min bibihîze gotina xwe berdewam kir. -Wîqas sal ez li vir im, tu carî axa me xwe bênamûs nekir û nigên leşkerên hikumetê pê lê nekirin... Ma gelo tu alay û tabûrên wan hatine van dera?

-Na kalo, niha jî tabûrên leşkerên hikumetê li vanderana peyda nabin.

-Lê we xêr e kurê min?

Piştî rawestinek ne dirêj min jê re got:

-Em li "caşan" digerin.

-Li "caşan"? -Kalo gotina min bi pirsî vegerand.

-Erê Kalo li "caşan", ew jî xayinên mîlet in, tevî ku ew jî bi navê kurdayetî ban dikin.

Kalo cardî bi matmayî li min nêrî û piştî mijûlbûnek nêdirêj got:

-Ji kalkê xwe re bêje kurê min, mero çilo we ji hev nasdike?

-Bi navan... Heger ew ne ji me bin û şerê me bikin... Mana xwe "caş" in.

Kalo ji min pirsî:

-Ma ew navê we dikin çî?

Di dilê xwe de min got, "heye tune ye ev kalê han bi" caşa" re ye, yan çima baweriya xwe bi ya min nayne û peyvê qut na-

ke.” Ji bo wilo min bi awirên tûj lê nêrî û got:

-Helbet dijmin wê navên pîs li me kin, ji bo ku avê li ser xwe zelal bikin.

Kalo bi dilşewatî pirsî:

-Kurê min we gelek ji hev kuştine?

Bê hemdî xwe min serê xwe berda ber xwe û got:

-Gelek...

Kalo bi gotina min re rûnişt, cixare pêça û pêxist, hilmek li ser hilmekê kişand û piştî keserek bi axîn peyivî:

-Ez nizanîm rast e, ya derew e... Lê dibêjin di quranê de heye... Li gora gotinên melan hemû tişt di quranê de heye.

Neyse... te çîroka Yûnus Pêxember bihîstiye?

-Ya ez zanîm pêxemberek tenê heye, navê wî jî Mihemed e.

Kalo di ciyê cî de got:

-Ela hume self ela muhamed... Lê kurê min dibêjin sê sed û şist pêxemberên din hebûn; yek ji wan Nebî Yûnis bû...

Bêdeng min serê xwe hejand û kalo peyva xwe berdewam kir:

-Ev Nebî Yûnis, heft salan di zikê hût di binê dengizê de ma bû... Piştî heft salan xwedayê alemîn wî rût û tazî avête devê dengizê. Wilo çermê wî tenik bûbû merov hestiyê wî tê re didît. Nebî Yûnis gava çavên xwe vekir xortekî çarde salî bi herdu çavan kor dît. Koro destên xwe dipeland, ku têkeve ser riya rast. Nebî Yûnis destê xwe bi alî Xwedê vekir û got; “Ma Xwedawo gunehê vî kesî çiyê, ku te ji biçûkayî de wî kor kiriye? Û tê bi qedir û izeta navê xwe kî, tê çavên wî sax bikî.”

Xwedê teala dua Nebî Yûnis bi cî anî. Xortê kor dît xwe nedît ji nişkave herdu çavên wî vebûn. Hema di ciyê cî de rapelikî xwe. Dema çavên wî li Nebî Yûnis ketin, koro yek nekîr dudu rahîşt zuxirên ser devê dengizê û bi tepiza bi Nebiyê Xwedê ket. Laşê Nebî Yunis wiha tenik û nazik bûbû, mîna tiliyê mêtayî, çawa tepiz dihatiyê wilo jî di laşê wî de diçû

xwar...Nebiyê Xwedê tiştik li ber nema xeynî bêje; “Xwedê-
wo ti bi karê xwe zanî. Heger te nizanîba te ew kor nedikir.”

Piştî vir Kalo demeke dirêj bê deng ma û ez jî mam heyîrî çî bêjim. Gelo ji bo çî wî ev çîroka han got. Kalo ziq li çavên min nêrî û tê derxist ku min meqseda çîroka wî nasnekir. Wî da xwe û rabû ser xwe, wek kesê ku bêje: “Tu here bi riya xwe de û ez jî karê xwe bikim.” Kalo bi rabûna xwe ji min pirsî:

-Ma gelo ti nizanî heger xwedê Kurd bikirana tiştêk ti dibê wê dinya xera nekirna?

Bi vê gotinê min mebesta Kalo naskir, berê xwe da çiyê, ciyê ku me lûsê xwe lê çêkiribû...

Wê şevê xew neket çavên min. Her û her Kalo mîna rewrewka li ber çavên min diçû û dihat. Gotinên wî li ber guhên min dikirin vin-vin wek pêşiya ku girê xwe firotiye kesê xewxwaz.

Sibehê, bi rojhilatê re min berê xwe da Kalo. Min ew dît mîna dîtina me ji hev re cara pêşî. Dema min nêzikayî lê kir, Kalo pêjna min kir û pê re jî serê xwe rakir. Awirên me li hev ketin. Nayê bîra min Kalo silava min vegerand, an na, lê xweş tê bîra min, Kalo pêre-pêre wek mozqirtkê bi min veda, dema got:

-Kurê min heger ti bê karî...Kar li cem min tune.

Bi rastî min nizanîbû çibikim. Heger ne ew bî, ji xeynî ve-
gerê tu rê li ber min nediman. Lê kalo mîna ji gotina xwe ve-
gere bi tune din peyivî:

-Tu xwendevan î? -Bi kurtî ji min pirsî û min jî bi kurtî lê ve-
gerand-:

-Erê.

- Madem wilo, pirsek min heye.

-Fermo, -min bersîv da û di nava xwe de got: “Gelo kalo wê çî bipirse?”

-Ti zanî çima em ji dîkê mirîşka re dibêjin; dîkê Kurman-

cî? Navê wî li hemû derê dîk e, lê li cem me Kurda “dîkê Kurmancî”ye Çıma gelo?

Bi rastî di dilê xwe de ez bi Kalo keniyam. Bê yî ku mebesta wî zanibim, min lê vegerand:

-Na, Kalo ez nizamim. Lê çi eleqa xwendina min bi dîkê mirîşka heye?

Kalo dîse bi awirên bêbawerî li min nêrî. Bi alî min ve hat û rûnişt. Bi rûniştina xwe re da xwiya kirin, ku ez jî rûnê. Wî destê xwe avêt kîsê tutinê... Min rê nedayê, ku cixara xwe bipêçe, lewra cixara pêçayî min da dest û pêre jî agir pêxist; da ku cixara xwe pêxe. Kalo mîna cara berê hilmek ji dil kişand. Dû di qulên bêvil û devê xwe re berda. Û dûre peyivî:

-Kurê min eleqa xwendinê bi her tiştî heye. Kesê xwendevan dibê her tiştî zanibe. Yan na çi ferqa min û te heye? Kalo li dora xwe temaşe kir û awirên wî li ser asîman man û sekinî. Lê dom nekir, berê xwe da min û got: Heger tu gundiya dibe, ku te dîtiye çilo dîkê elokan û yên mirîşkan pevdîçin.

Min lê vegerand:

-Ma gelo kî ji Kurdan ne gundî bû?

-Baş e, tevî wilo jî hinin hene, ku gundayetiya xwe ji bîr kirine... Ne dûr e ti ji wan yekan bî. -Min serê xwe bi “erê” hejand, Kalo berdewamkir: Heger ti dîna xwe bidî pevçûna dîkê mirîşkan bi dîkê elokan re tê bibînî, ku dîkê mirîşka erê bi qelafetê xwe biçûkin, lê zora dîkê elokan ên bi qelafet dibin. Ne tenê wilo, yek zora çend heban jî dibe. Lewra dîkê elokan alî hev dikin... Û belengazê dîkê Kurmancî bi tena xwe şer dike. Bi rastî ti zanî -Kalo dengê xwe hîn bêtir bilind kir û got -Dîkên elokan ên li wir tîn alî hevalên xwe lê dîkên kurmancî hîç dîna xwe nadin ser hevalê xwe. Û feqîro ji bêçareyî direve, çimkî nikare li hemberî wan bi tena xwe bisekine. Erê birazî dîkê kurmancî çiqasî mêrxase jî, lê nikare bi tena xwe pişt dijmin bişkîne... Ma ne heq bû, ku navê wî bi navê Kur-

manca ve hat girêdan?!

Bê pêjin ez rabûm ser xwe û hêdî hêdî min berê xwe da çiyê.
Piştî ku ez texnekî çûm min li dû xwe nêrî, min dît Kalo bi
piştixuzî karê xwe berdewamdike di nav xerzikê nuh-hatî de..
Erê ez çûm ciyê lûsê me, lê pişt re devê tivinga min ne kete
sînga tu Kurdî.

ŞAÎROKO

Di quranê de hatiye; “heger xwedê bêje bibe, wê bibe..” Madem Husênê Reşîd bû helbestvan, bêguman tiliya Xwedê Teala tê de heye. Lewra Husênê Reşîd di jiyana xwe de helbestek ji ber nekiribû. Bi gotinên heval û hogirên wî yê dibistanê; bihna şîran ne ji dûr, ne ji nêzîk jê nedihat. Lê tevî wiha jî Husênê Reşîd bi helbestvanî deng da.. Ê ev navdariya han jî ne bi derewa bi du ketibû..

Rojekê ji rojan Husêno (wiha bang dikirinê berî bi helbestvan be) hat nav hevalên xwe û bi gihîştina xwe şîrek ji wan re xwend.. Hevalan xwendina Husêno ji şîrê nekirin

tişteq. Lê Husêno ew matmayî kirin dema got: “Ev qesîda min e.”

Her çiqas heval û hogirên wî jê bawer nekirin, lê kesên ku bi helbestan mijûl dibûn, di vê qesîdê de çêbûna şaîrekî nuh û bi berhem dîtin. Helbet Husên Reşîd peyvên bi pesin li ser xwe dibihîst. Loma di qonaxa mehekê de çar-pênc şîrên din belakir... Di vir de tu tişt li ber hevalên wî yên ku jê behwer nedikirin, nema xeynî bêjin: “Heger Xwedê bide yekî nabêje tu lawê kê yî.” Lê kesên ji helbestan fam dikirin, gotin: “Ma me ji we re negot, ku şaîrekî nuh û baş di nav miletê me de ra bûye!”

Piştî van peyvan, Husênê Reşîd kete nav rêzên hozanên welat.

Husêno nema yê berê bû. Ne tenê bi guhertina navê xwe, lê bi guhertina dan û stendina, heya bi kinc û tûnê xwe jî. Di demek kurt de riya xwe berda û dûre por jî...

Guhertina Husên Reşîd dihat xwiya kirin di paye bûna wî de. Loma xelkê di nav xwe de rexne lê dikirin û digotin: “Ev paye bûna han wê wî bikuje.” Tevî ku helbestvan ev peyvên han dibihîstin jî ji paye bûna xwe danediket û gotinên xelkê li ber guhên xwe berdida.

Diya Husêno, di destpêka helbestvaniya kurê xwe de ji kêfa re cî ji xwe re ne didît. Dê li pêş pîrekên cîranan xwe bi Husêno mezin dikir. Ê pirên caran jî pesnê wî ji wan re dida û digot: “Roja roj min zanî bû ku Husênê min ne wek bira û hogirên xwe ye.. Lê niha stara Xwedê lê be ti di bê qey wehî tê ser...” Dê gelek caran diçû oda kurê xwe, destê xwe li ser porê wî dibir dianî û digot: “Ez qurbana Şaîrokê xwe bim!”

Lê niha piştî ku Husên bi tenha xwe bi şev û rojan di oda xwe de bê xwarin dima û xewa cîranan li wan diherimand, dema bi qîrinên xwe di şevên lal û zîz xelk ji xewa şêrin radikirin, Dê li xwe dixist û ji kurê xwe re digot: “Ne em bin ne

ev şairbûna te be!...” Di rojên dawî de dê bi dizîka diçû ziyaretan û xwe davêt ûcaxên ewliyan, dako kurê wê ji nexweşiya şair bûnê rehet bibe.

Heqê dê hebû, bixurcile û li lawê xwe bipirse li cem şêx û ziyaretan. Lewra di dema dawî de, nema peyv bi Husêno re dibûn. Da ya rastî wî xwe dûrî xelkê û kesên malê dikir. Wê dilê dê di cî deba heger kurê wê li oda xwe rûniştiba. Lê car-car wî dê bê hal dikir..

Diya Husêno rewşa kurê xwe wiha ji cîrana re dida xwiya kirin:

-Mirîşk dire ser motkê,.. Piştî hêkê, dike qidqid.. Lê Husêno her tenê qidqidê dike.

Heger bi tenê gotinên dê bipeyivin emê bêjin ev sê roje ku Şair Husênê Reşîd çû bû lûsê xwe.. Geh bi hewar û geh bi qîr-qîr deng jê dihat. Carna j î bê pêjin dibû.. Kesî nizanî bû çî di hundur de pêre diqewime. Herkesî bi hewakî texmîn dikir. Helbet hemû bi texmînên xwe re rastbûn,çimkî nizanîbûn dîroka helbestvaniya wî..

Di oda xwe de Husênê Reşîd defterek kevnare pel bi pel diqulupand, dako helbestekê bibîne, ji xeynî yê ku belavkiri-bûn. Lê bê fêde bû. Di vir de tu tişt li ber Husêno nema, xeynî ji îro pêve şîra bi xwe çêke. Û cara pêşî piştî dîtina wî ji deftera helbestvanekî nenas poşman bû bû. Di ber xwe de digot: “Xwezî min ev defter nedîta û navê şairtiyê nehata ser min!”

Peyva Husêno rast bû ku wî deftera şîra dîtibû. Rojekê ji rojan, gava wî hewş dikola dako darekê biçîne, li ber merê tenakak zingarî mişt defter û belavok derket. Helbet Husêno nizanî bû ev çine û yê kê ne. Lewra heyamê veşartina vê tene-kê hîn ew zarok bû. Li gora peyvên Dê êvarekê çend kesan mîna çûkên ku ji ber başoke birevin xwe avêtibûn mala wan. Bi gotinên wan ew “xwînî bûn” Dê û bav ew hewandin, çim-

kî dilê wan dişeeî, ku ev rêwiyên han xwiniyê hukûmetê ne. Piştî nivê şevê yekî ji wan bi dizîka belavok û deftera xwe di tenakekê de xist bin zikê erdê, bê ku ji xwediye malê re bêje.. Di destê elindê de beta weta bûn. Pişt re tim û tim Dê digot: “Ji bo çi wan rêwiyên teneka me dizî ez nizanîm. Çima tiştêkî din ne dizî?” Çîroka wan kesa Dê ji xelkê re deh carî kiribû

..Çaxa Husêno tenekê dît, dilê wî reelî, çimkî hevî kir ku bi ser xezînekê ve bûye.. Ji bo wiha, ji kesî re negot û bi dizî ka teneke anî hundur, derî kilît kir û li tenekê geriya. Dema tiştê ku dixwest nedît, bi xeyd kaxez qetand... Tenê li ser defterê sekinî, çimkî xwest nas bike çi tê de hatiye nivîsandin. Defter mişt helbest bûn. Husêno defter hişt û belavok şewitandin.

Helbet Husêno, destpêkê bîr nedibir bi van helbestan xwe bi şair ke. Tenê bala wî lê bû ku heneka bi heval û hogirên xwe bike. Lê dema qesîdak kir a xwe, bayê navdariyê li bêvilê xist û serxweş xist.

Husêno bi rojan, heya qesîdak ji ber dîkir. Dûre ji ber defterê dinivîsand, dako dizîtiya xwe veşêre. Û ji bo ku rûreş dernekeve, berî bela bûna qesîdak nuh mana peyvên nenas ji kesên zane dipirsî. Piştî bi matmayî digotin: “Gelo çima Husênê Reşîd pirsî peyvên, ku di qesîda wî de tên dipirse?” Wan jî li xwe vedigerandin: “Dibe ji bo ku wan bi cî bîne di qesîda ku di serî de maye.”

Piştî temam bûna deftera qesîdan, Husênê Reşîd sê şev û sê roja ma li hundir heya bi xwe qesîdek çêkir. Ji çend malkan bê mane û qafiye, lê tije peyvên nuh û qelew. Kêm kesan manên wan peyvên nasdikirin. Dema li ser vî tiştî jê pirsîn:

-Mamosta tu nabînî, ku qesîda te, ya dawî bi rengêkî din hatiye nivîsandin?

Husênê Reşîd di bin sinbêlan re dikeniya û digot:

-Em Kurd tucarî nabin tiştêk. Her û her diva be em mîna berê bijîn. Ma gelo hûn nabînin, ku dem hatiye guhertin û pêwîste em ji helbestên kilasîkî xelasbin?!

Guhdarên wî serê xwe bi erê dihejandin.

Di qûnaxa duduyan ji helbestvaniya xwe de, Husênê Reşîd, roj bi roj dan û stendina wî bi meriv û xelkê re ne xweş dibû. Bi temamî navê dînîtiyê hate ser, gava şevekê şilfî tazî ji oda xwe derket. Dost û merivan bi dijwarî ew di nav sikakê bajêr de zeftkirin. Wî jî bi felbazî digot:

-Min binixumînin.. Ji bo Xwedê min veşêrin..Ne dûre ku helbesta ku îşev min çêkiriye gelekî giran û dijware...

Tevî wiha jî Husênê Reşîd hîn nivîsandina xwe berdewam dike, di warê helbestên hur û bê qafiyê. Diya wî hîn ji pîrekên cîran re dibêje:

-Xwezî ne bi roja ku Husêno bû Şaîrko.

SERXWEŞ

*“Di darê dinê de, kesî ez ne eşandim,
mîna nefsa min.”
(Ji peyvên hozanekî)*

Rojekê ez li mirovekî rast hatim, min di xortaniya xwe de, bawerî û hêviyên xwe têde didît. Li meyxanekê min ew dît. Rihek tof û ne paqij rûyê wî heya ber çavên wî girtibû. Çavên wî jî xar bibûn û di koncalên xwe de çûbûn xwar. Madê wî yê zerhimî bi rengê xwe mîna yê miriyabû. Bi kurtî ez pêrgî

serxweşekî bûm, ku tişteki wî û navê insan bi hev re nemabû. Bi gotinek din ew bi xwe mabû rewrewka insan. Di jiyana xwe de rojên xwe dispartin hev û dibuhurandin di parsekiya çend dilopên meyxweşê de. Yan jî digeriya û dima li wan ciyên, ku wê kariba gulpek meyxweş ji binê piyalekê yan jî şûşekê vexwe...

Min ew dît, ku bi vê dilêma xwe ya rojenî radibû. Piştî lêgera xwe li ser masan, ciyê xwe li teniştê qumarciyan girt. Bi hawakî wiha li wan temaşe dikir, mirov digot qey hinan ji wan li ser malê wî dilîstin...

Ji destpêkê min qilawizî lêkir. Çavên min lê ketin, gava dilopên mayî di binê piyal û şûşan de bi ser xwe dadikir. Pişt re min bi awirên xwe da dû, heya ew bi ruh û canê xwe di lîska qumarciyan de winda bû. Ev rewşa, ku min ew têda dît hişt pêlên tevizînok, seyrê û matmayî bi ser min de bân. Lewra ew kesê bi nav û deng ketibû jiyaneke ne qenc. Xwestina nas-kirina sedema serxweşiya wî çiyê, yan jî kiye, di dilê min de hate xurcilandin. Daxwaza, ku ez pê re bipeyivim bi min re mabû, çimkî di dema dawî de ew bibû benîştê devê xelkê. Nîşekî digot: "Ji cengê reviya û bizdoneke." Celebekî din ji xelkê digotin "Bê ewle bû û ev babetê wî ye." Carna jî bi van xeberan dihat ricimandin: "Li esl û fêslê xwe vegeriya." Erê min gelekî dixwest ez pê re rûnim da ku ez nasbikim niha ew bi çi zimanî dipeyive. Gelo gotinên wî mîna rengê wî hatine guhartin. Loma min dej masa xwe berda û berê xwe dayê. Dema ez ghiştim cem, min destê xwe bi dilovanî li milê wî xist, heya min çend carî nekir ji xarbûna xwe, ya hişdana lîska qumarciya hişyar nebû. Li min bi giranî zivirî û bi çavên bê ruhî li min nêrî. Min jî, nerînen wî ji hev dernexistin, gelo bi xeyd bûn an jî bi rîza bûn. Dîsa zivirî ser lîskêvana bê ku ji min bipirse ez doza çî lê dikim. Min jî dîsa destê xwe li milê wî xist. Vêga li min zivirî û min di çavên wî de xwend:

“Çi tu ji min duxwazî? Dej ji min berde.” Heya ji min hat bi dilsozî min ew ezimand ser masa xwe û min jê re got:

-De ka em bi hev re vexwin.

Bi peyva xwe re min destê xwe bi alî masê vekir.

Li serê min hey a nîgên min nerî. Ji licic û doza min, bi tewtihandin dej ciyê xwe berda û me berê xwe da masa min. Ji nişkive bi dengêkî ricricî got: “Innema elxemrû welmeyserû welezlamû welensabû ricson min emelişeytanî fectenibû.” Bi bihîstina vê ayeta quranê ez mam matmayî, lewra cî ne ciyê xwendina quranê bû. Lê min li xwe dernexist û min da xwiya kirin, ku ez wî nabihîzim. Hîn em gihiştin negihiştin hema destê xwe avêt piyalê û bi ser xwe dakir, a rast meyxwêş avêt nava xwe. Pişt re destê xwe avêt şûşê û gulpek ji wê jî vexwar û da xwe ku vegere. Lê min ew sekinand û jê re got:

-Ez receyê ji te dikim tê bi min re vexwe, çimkî ez hez ji vexwarina bi tena xwe nakim.

Pêşî li min nêrî dûre li şûşê, mîna yê ku bêje “têra me herduyan nake.”

Min mebesta wî naskir, loma min şûşak din xwest. Madê wî vebû û pêre rûnişt. Bi rûniştina xwe destê xwe avêt xwarinê. Gepek xist devê xwe û wî xwar, nego dilê wî dibijiyaya xwarinê. Min jî dixwest ez jê bipirsim li ser xwe, gelo ew min nasdike yan na. Lê ji tîrsa ku ez bê mîna wî û dej min berde min jê ne pirsî. Lê min jê re got:

-Ez dibînim tu hebekî westiyayî... Alîkarî ji te re divê?

-Alîkarî ji min re? Bi lez peyva min ve gerand bi hewakî pirs û matmayî, awirên xwe li hawîdor gerand û bi dengêkî hêdî ji min re got.

-Tu bi çî karî alîkariya min bikî?

Min bawer nedikir ev serxweşê han kare xwe bigre û bi wî hawayî pipeyîve, min jî mîna wî bi hêdî lê ve gerand:

-Muhtaciya te çî be ezê biqedînim.

-Naxwe tu dixwazî alîkariyê bi min re bikî... Naxwe wilo! Ha.. Ha.. Ha.. Bi çi gelo tê alîkariyê bi min re bikî? Naxwe tu Xocayê Xizirî... Yan jî tu Mihdiyê dawiya zemanî...

Ez bi gotinên wî dihesiyam mîna kevira bi ser min dawîştin: Erê min naskir ku ew qerfê xwe bi min dike. Heger garson wê bîstikê meyxweş neyna, wê rewşa min ne xweş biba. Wî bi xwe şûşe ji dest girt û pêre pêre bi ser xwe dakir. Pişt re destê xwe avêt pakêta min, cixarek jê kişand û min jê re pêxist. Hilmek dirêj kişand û got:

-Muhtaciya min bi vî tiştî heye, -Min naskir ku mebesta wî cixareye, dûre destê xwe bi aliyê şûşe vekir û got: Û ev jî, lê tiştên din vala ne.

-Dûre bi tonek din peyivî: Tu zanî ji zûde ez pêrgî merivekî mîna te nebûme. Dibe ku tu ji dinyak din hatibî?

Min bersîva wî neda. Ew jî ma bêdeng. Dûre awirên me li hev ketin. Û çavên xwe xistin çavên min û zîq li min nêrî bê ku mijankên xwe bişkîne. Min xwest ez ji awirên wî birevim, lê min rê ji xwe re nedît. Di virde min bawerkir ku wî min naskir. Lê şûna tişteki bêje wek dîna keniya. Min nizanîbû wê dawiya wê çiba heger kuxikê hişk ew ne girtiba. Bi vê kuxikê bêhn lê hat çikandin. Ez herbilîm, şaşbûm û mam sar li ciyê xwe. Û heçî li meyxanê guh nedan me. Tenê, piştî xurciyek dirêj bi kuxikê re hêdî hêdî bêhna wî hate ber. Dure bi dengê melomirarî ew peyivî:

-Tê dît birako, heya di vê musîbeta biçûk de te nekarîbû alîkarî bi min ra bikra!

Deng ji me herduya biliya. Ji nişkave ricfekê ew girt. Ne ji virde û ne ji wirde pirsî:

-Tu zendikî, ku ez dînim, ne?

Min serê xwe bi na hejand.

-Na... Ez bawer nakim, çimkî hemû min dîn dihesibînin. Belkî tu ecêbmayî bibînî heger ez ji te re bêjim ku gotinên xel-

kê li gora dilê mine... Erê bi rastî jî ez dixwazim, ku ez wiha-bim. Lê mixabin! Û bîr û baweriyên min ewin, ku serxweş-bûn regek ji rengê dînbûnê ye. Loma jî ez vedixwim... Erê ez vedixwim da ku ez xwe winda bikim. Û ku ew nebedî bibe -Destê xwe bi alî şûşê vekir- ezê pêrê nebedî bibim ji dinyê. Tîstekî xerîbe îro çiqasî vedixwim ez serxweş nakevim û xem û kederên min hîn bêtir gur dibin. Bê ku ez zanibim çima, dilê min li te rudinê... Roja îro şîûrek wiha min girtiye ku nahê-le kelegirî ji qirka min derkeve... Erê ez dixwazim bigrîm bi dengê î bilind. Ax ez çiqasî dixwazim di himbêza diya xwe de bigrîm... Di himbêza yarka xwe de... Di himbêza dostê xwe de...

Pîştî van peyvan Serxweşo serê xwe danî ser masê û ma bê pêjin. Xem û kederê girt ser me. Min xwest wî himbêz bikim, lê rê min têde nedît... Ji nişkêve serê xwe rakir, bê hemdî xwe min piyalek da dest, wî jî bi ser xwe dakir û devê xwe bi zendika xwe paqij kir. Bi dengê xemgînî peyv berdewamkir.

-Erê pirê cara ez dixwazim bigrîm. Helbet ez dixwazim bigrîm, ne ji bo ku xelk li min bîn şefeqê, lê... Di vir de sekinî û ji min pirsî: Tu dixwazî, ku ez çîroka xwe ji te re bêjim? Erê çîroka min, nemîne ecêbmayî, lewra her insanek çîrokek wî heye... Sitiraneke wî heye, wê bêje û wê here... Lê çîroka min di pêçekê de mir... Erê birako herkes sirudek wî heye divê ew belabike, lê ya min di zengelokê de ma... Tu bawerdikî min digo ezê sazekê wiha deynim ku kesî berî min ne lê xistiye û ne bihîstiye... Lê...

Dîsa ma bê deng û cara pêşî di vê rûniştinê de, min naskir ku "mêvanê" min bi zimanê xwe dipeyive... Lê bê ku ez zanibim çima germbûna gotinên wî ne gihîştin dilê min...

-Tu min fam dikî? Serxweşo pêyva xwe berdewam kir. Ez ditirsim tu ji min fam nekî.

Dîsa bêdengiyê em girtin.

Min hez ji keçekê dikir.-Serxweşo ne ji virde ne ji wirde dest bi çîroka xwe kir- Tê tucarî hezkiriye? Ev ne giringe, kes tune ku bi nexweşiya evîne neketiye. Lê hezkirina min ji celebekî din bû. Erê min hez ji wê dikir û wê jî ji min -Bi kêmanî min digo qey hez ji min dike.- Heya, roja xwestina wê hat. Min destê wê xwest ji bav û birên wê, wan jî muwafiqiya xwe dan... Helbet wê jî muwafiqe kir. Ê dawiya dawî roja guhestinê jî hat.-Di virde behna serxweş çû û hat, gotin di zengelokê da ma, serê xwe xist nav destên xwe û ponijî, min jî nexwest wî bixurcîlînim heya ew bi xwe çîrokê berdewam bike.

-Erê -Ji nişkive Serxweşo bi hêrs peyivî- Roja dawetê hat. Di eynî rojê de hinin kes hatin û dergistiya min revandin... Na ne revandin, lê birin mala me ji zavaî din re... Ê ez hiştim li ber derî, da ku ez di qula derî re binêrim, wê çewa dergistiya min ji keçikanî bikeve.- Peyva dawî ji devê wî derket derneket, heya qîrînî bi Serxweşo ket. Bi barînek dînî got:

-Ew çi hov bûn û ez jî çi bêrûmet bûm...

Di vir de ew hêç ket. Min xwest wî haj bikim, lê fêde nekir. Ê gava min jê re got "Emê heyfa te hilînin" di ciyê cî de sar ma û rengê wî hat guhartin, reş xeniqî. Bi nêrînek wiha li min nêrî tu di bê qey min bavê wî kuştibû. Hema agir ji çav û devê wî dibariya. Bi vê tonê jî bi ser min rabû:

-Nexwe tu ji wan î! Tû çi marê korî, te dixwest bi dilopek ara q jiyana min a mayî ji min bidizî... Tû... Erê tu, yê wek te -bi hêstirî kulma xwe li masê da. Mîna lokê hêç kef bi devê wî ket û rabû ser xwe. Berî ku here paçê bin xwarinê kişand. Li erdê sênî û piyal li hev ketin.- Erê hûn in ên ku we ez bê bawerî kirim. Laneta şeytên li we bê.

Min xwest wî bi xwe bidim nasîn lê bê feyde bû. Çiqas ez bi aliyê wî dihatim hîn bêtir har dibû. Heb heb dûrî min ket. Li ber derketinê li min zivirî û got:

-Tifû li te û alîkariya te be û xwarina te be.

Dûre çû û her gavek davêt li min dizivirî û tiff alî min dikir
heya ji ber çavên min ket...

BÎSTIKEK BÊ RÛMET

Remo mîna rêwiyên din di rêzê de li bendî dora xwe ma. Kesên ku dora wan dihat bi serfîrazî pasên xwe didan polîs û piştî nerînek bi nav nerîn polîs dîsa pasên wan li wan vedigerand. Rêwî derbasdibûn, bi riya xwe de diçûn. Tenê Remo bi tirs destê wî li ser dilê wî bû. Di nava xwe de diqîçiqî û dikelkilî, dixwest hîn bêtir rêz dirêj bibe, da ku dor negihê wî. Têvî ku zanîbû çare nabe, mîna ku dora mirinê tê ser însan wê dora wî jî bê.

Dema li pêşiyê yek-du kes man Remo çend gotinên ku bi zimanê îngilîzî ji ber kiribûn; di ber xwe de ducarî kir. Gava

dora wî hat, wî bi awakî nivşareza got:

-Eyam Kurdeşin Polîtîk.

Polîs bi pirs lê veğerand, çimkî gotinên Remo yên îngilîzî bi hawakî ne duristî derketibûn:

-What?

-Eyam Kurdeşin polîtîk.

Vê carê polîs bi çavên kirîn û nebaweriyê lê temaşe kir. Awirên xwe ji serê Remo ta nigên wî bir û anî. Ê bi hawakî wiha lê temaşe kir, ku Remo bê hemdî xwe serê xwe bera ber xwe da.

Herdu demekê li ber hev bê deng man... Remo dîsa da xwe ku bipewaye. Lê zimanê wî herbilî û ma bê pêjn. Lê dît polîs her û her awirên xwe jê nabire, nemaze ji nigên wî. Heya dilê wî lê şetî: "Ma xwe ne ez ji teyarê xwas peya bûm?"

Dinya li ber çavên Remo çû û hat. Ji wî werê ku kesên li dorê hemû lê dinêrin û li ser bi hev re dipeyivin. Li ber çavên wî bû rew-rewk. Ken bi bilindî û gotinên jê nenas tevî hev bûn. Ji nişka ve ricfek kete dilê wî. Bi xwe hisiya, ku tilîkên nigê wî şil bûn. Nema zanîbû ji xwêdanê ye yan jî...

Di vir de serpêhatiyek ji zaroktiya wî hate bîrê. Wê çaxê temenê wî şeş-heft salî bû. Dem çelê fal bû. Çiyayiya ji bêkarî yan bi xara dileyistin an jî kenê xwe bi Hesenê Dîn dikirin. Evê dawî ji zikmakî kêma aqil bû û di xortaniya xwe de bi dînî-tî hat nasîn. Ê ne wiha ev nav hate ser. Hesenê Dîn û reben di berfê de, di germê de xwas dimeşiya.

Di garsîna gund de, erê rokê tîrêjên xwe diavetin erdê, lê her ava golan qeşa xwe bernedida... Ê te digo qey ev tîrêjên han bê tînin. Tevî wiha jî xelkên bêkar xwe avêtibûn tengala dîwar û sincan, da ku hinek germê di laşê xwe xin. Têne Hesenê ji serma xwe ji ser nîgekî davêt ser ê din. Remoyê biçûk li tenîştava bavê xwe matmayî lê dinêrî. Dûre xwe negirt ji bavê xwe pirsî:

- Yabo... Wa yabo çima nigê mi di gora û çaroxan de dime-
mide, lê Heseno xwase jî ne xema wî ye?

Bav negihîşt lê vegeŕîne, lewra yekî ji zilaman ban Heseno
kir û jê re got:

-Heseno, heger tê bidî nav golê, ji serî heya binî ezê meci-
dîkî bi te dim.

Kesên li wir Heseno sor kirin û wî jî yek nekir dudo, şerwa-
lê xwe kişand heya kabokan û da nav qeşê. Bi derketina wî te
digo qey te nigên wî daye ber qelemtiraşan. Hawîdorê xwîn
deherikî. Zilamê ku ev doz li Heseno kir jê re got:

-Ez meciyê te nadim te. Ma çima te panekî qut kir. Şertê
mi ew e, ku ti bi dirêjayiyê lêxî.

Heseno da xwe ku dîsa li golê xe. Di vir de -û heya roja îro
Remo nizanibû çî pê hat. Hima ji ciyê cî êrîşî zilam kir û gezi
tiliya wî kir. Qarînî pê ket.. Bû tîqe-tîqa kesên li dorê.

Remo bi xwe şiyar bû dema polîs pirsra navê wî kir. A rast
wiha ji Remo hat xwiyakirin, ku pirsra navê wî dibe:

-Navê min Hesênê Dîne -Bi dengê bilind bersîv da, lê di
nava xwe de digot: Heger ne dîn bûma, ez dahatim vir...

